

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka

w sprawie z powództwa B. P.

przeciwko J. P.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 lutego 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 22 kwietnia 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 480 zł
(czterysta osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

1. w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
2. istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
3. zachodzi nieważność postępowania lub
4. skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przytoczony przepis pozwala Sądowi Najwyższemu na wstępną, merytoryczną ocenę wniesionej skargi kasacyjnej i zbadanie, czy za jej rozpoznaniem przemawia interes społeczny, skarga kasacyjna bowiem jest środkiem prawnym funkcjonującym przede wszystkim w interesie publicznym, który z kolei przemawia za skoncentrowaniem się Sądu Najwyższego na sprawach najpoważniejszych i precedensowych.

Pozwany J. P. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 22 kwietnia 2015 r., którym Sąd Apelacyjny, po rozpoznaniu apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 28 maja 2014 r., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zobowiązał pozwanego do złożenia na tablicy ogłoszeń w gmachu Urzędu Miasta B. oraz na pierwszej stronie gazety R., wydawanej przez B. Ośrodek Kultury, oświadczenia o następującej treści: „Przepraszam pana B. P. - Burmistrza miasta B. – za to, iż pomówiłem go w zgłoszonym przeze mnie zdaniu odrębnym do opinii Komisji Rewizyjnej z wykonania budżetu za rok 2011. Jednocześnie przyznaję, że pomówienie to, jako niekorespondujące z rzeczywistością, naruszyło dobra osobiste pana B. P. i tym samym wyrządziło mu krzywdę jako człowiekowi i funkcjonariuszowi publicznemu”, zasądził od pozwanego na rzecz B. Ośrodka Pomocy Społecznej kwotę 3 000 zł, oddalił powództwo w pozostałej części i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 727 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, natomiast w pozostałej części apelację oddalił i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego. Powołując się na podstawę wskazaną w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie orzeczenie co do istoty sprawy stosownie do art. 398¹⁶ k.p.c.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wskazał na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Twierdził, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do rozstrzygnięcia kwestii „czy ochrona dóbr osobistych funkcjonariusza publicznego uzasadnia ingerencję w prawo do wolności wyrażania opinii przez innego funkcjonariusza publicznego będącego reprezentantem lokalnej społeczności, czyniącego to (czyli wyrażającego swoje krytyczne opinie) w ramach

debaty politycznej”. Poza tym, zdaniem skarżącego, wniesiona skarga jest oczywiście uzasadniona.

Analiza wywodów zawartych w uzasadnieniu skargi kasacyjnej prowadzi do wniosku, że skarżący nie przytoczył argumentów, świadczących o występowaniu w niniejszej sprawie przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

W art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. chodzi o zagadnienie prawne obejmujące poważną wątpliwość prawną, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, którego wyjaśnienie jest potrzebne do rozstrzygnięcia sprawy. Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne powinien sformułować to zagadnienie, wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że wyjaśnienie przedstawionego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej. Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym.

Zagadnienie prawne sformułowane przez skarżącego nie ma waloru nowości, ponieważ problematyka wolności wyrażania opinii, swobody wypowiedzi oraz granic dopuszczalnej krytyki była wielokrotnie przedmiotem rozważań Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, Trybunału Konstytucyjnego oraz Sądu Najwyższego. Świadczą o tym m.in. powołane przez skarżącego wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 8 lipca 1986 r., 9815/82, z dnia 26 lutego 2002 r., 28525/95, z dnia 6 kwietnia 2006 r., 43797/98, i z dnia 2 lutego 2010 r., 571/04 oraz wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 października 2006 r., P 10/06, OTK-A 2006, nr 9, poz. 128 i z dnia 12 maja 2008 r., SK 43/05, OTK-A 2008, nr 4, poz. 57, dotyczące odpowiedzialności karnej. Problematyka ta była również wielokrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2001 r., V CKN 195/01, nie publ., z dnia 3 grudnia 2010 r., I CSK 95/10, nie publ., z dnia 2 lutego 2011 r., II CSK 393/10, nie publ., z dnia 4 października 2012 r., I CSK 124/12, nie publ., z dnia

18 stycznia 2013 r., IV CSK 270/12, OSNC 2013, nr 7-8, poz. 94, i z dnia 21 maja 2015 r., IV CSK 557/14, nie publ.).

Wywody skarżącego nie wskazują na potrzebę zajęcia po raz kolejny stanowiska w tej kwestii przez Sąd Najwyższy.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Nie może powtarzać uzasadnienia podstaw kasacyjnych; powinien wykazać, że zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* oraz że każdy prawnik bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe.

Skarżący nie przytoczył argumentów świadczących o tak rozumianej oczywistości. W obszernych wywodach na temat prawa do krytyki i wyrażania opinii, którego *notabene* Sąd Apelacyjny w zaskarżonym wyroku nie kwestionował, skarżący abstrahuje od istoty swojej wypowiedzi, która miała zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia.

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą wskazane przez skarżącego przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. ani brana pod rozważę z urzędu nieważność postępowania.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 6 pkt 3, § 11 pkt 2 i § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.)

w związku z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

I.n